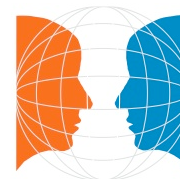

JAK NOWE TECHNOLOGIE POMAGAJĄ UCZYĆ?

Wyniki badań Edunews.pl wśród nauczycieli polskich szkół

edunews.PL

+ Spis treści

Metodologia	03
Podsumowanie wyników.....	07
Wykształcenie nauczycieli.....	09
Warunki w szkole.....	10
Wykorzystywanie nowych technologii w dydaktyce.....	13
Nowe technologie w pracy ucznia	34
Ocena aktywności edukacyjnych.....	40
Przeszkody w korzystaniu z nowych technologii.....	42
Podnoszenie kompetencji.....	45
Sugerowane zmiany w sposobie nauczania	46
Efektywność wykorzystania technologii przez szkoły... ..	48
Korzystanie z komputerów przez nauczycieli.....	50

Metodologia

■ Cel badania:

Badanie miało na celu analizę sposobu wykorzystywania przez nauczycieli różnego typu nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu w polskich szkołach.

Problemy szczegółowe:

- ➔ Jakie urządzenia technologiczne i narzędzia internetowe wykorzystywane są przez nauczycieli w czasie zajęć oraz do przygotowywania się do nich?
- ➔ Czy nowoczesne technologie są częściej wykorzystywane na niektórych przedmiotach niż na innych?
- ➔ Jakimi urządzeniami technologicznymi najczęściej dysponują nauczyciele?
- ➔ Jaka jest świadomość nauczycieli jeśli chodzi o możliwości oferowane przez rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych?
- ➔ Jakie bariery dostrzegają nauczyciele we wprowadzeniu najnowszych technologii do szkół? Co mogłoby ułatwić ten proces?

Metodologia

■ Metoda:

Badanie zostało przeprowadzone metodą kwestionariuszową na przełomie 2008 i 2009 r. Respondenci otrzymywali ankietę za pośrednictwem poczty elektronicznej i samodzielnie ją wypełniali. Znajdowały się w niej pytania zamknięte i otwarte. Raport z badań przygotowano jesienią 2009 r.

■ Osoby badane:

W badaniu wzięło udział **189 nauczycieli różnych przedmiotów** ze szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych.

■ Uwagi metodologiczne:

- **Badania Edunews.pl** są obszerną analizą stopnia wykorzystania nowoczesnych technologii przez polskich nauczycieli.
- Z całą pewnością temat ten **wymaga dalszych działań badawczych**, przede wszystkim ze względu na dużą dynamikę zmian oraz stosunkowo niedużą próbę nauczycieli (niereprezentatywną), choć z szkół różnego typu, z różnych województw, zarówno z terenów wiejskich, jak i miejskich (w tym aglomeracji).
- Grupy nauczycieli reprezentujących poszczególne przedmioty są mało liczne, należy więc zachować ostrożność przy porównywaniu ich odpowiedzi. Zebrane dane dają jednak wyobrażenie co do skali danego trendu i jego oceny.

Metodologia

5

■ Struktura próby (1):

		N - liczebność	%	%
	Ogół	189	100%	
Płeć	Mężczyzna	49	25,5%	
	Kobieta	140	74,5%	
Wiek	25-29 lat	22	11,6%	
	30-34 lat	51	27%	
	35-39 lat	31	16,4%	
	40-44 lat	39	20,6%	
	45-49 lat	22	11,6%	
	50-54 lat	16	8,5%	
	Powyżej 55 lat	8	4,2%	
Szkoła	Szkoła podstawowa	4	2,1%	
	Gimnazjum	69	36,5 %	
	Szkoła ponadgimnazjalna	93	49,2%	
	Szkoła podstawowa i gimnazjum	14	7,4%	
	Gimnazjum i szkoła ponadgimnazjalna	6	3,2%	
	Szkoła podstawowa, gimnazjum i szkoła ponadpodstawowa	3	1,6%	
Miejscowość	Wieś	40	21,2%	
	Małe miasto (poniżej 10 tys. mieszkańców)	28	14,8%	
	Średnie miasto (10 – 50 tys. mieszkańców)	46	24,3%	
	Duże miasto (powyżej 50 tys. mieszkańców)	39	20,6%	
	Miasto wojewódzkie	17	9%	
	Warszawa	19	10%	

Metodologia

6

■ Struktura próby (2):

		N - liczebność	%
Stopień zawodowy	Nauczyciel dyplomowany	97	51,3%
	Nauczyciel mianowany	55	29,1%
	Nauczyciel kontraktowy	25	13,2%
	Nauczyciel stażysta	5	2,6%
	Mgr, mgr inż.	7	3,7%
Przedmiot	Języki obce	28	14,8%
	Informatyka i technologia informacyjna	23	12,1%
	Matematyka	19	10%
	Język polski	19	10%
	Przedmioty zawodowe	15	7,9%
	Biologia	8	4,2%
	Fizyka	5	2,6%
	Historia i WOS	7	3,7%
	Geografia	4	2,1%
	Chemia	3	1,6%
	Podstawy przedsiębiorczości	3	1,6%
	inne	21	11,1%
	Więcej niż jeden przedmiot	34	18%

Podsumowanie wyników

■ Wyposażenie szkół oraz warunki nauki:

- W szkołach jest bardzo **zróżnicowany dostęp** do najnowszych technologii.
- Szkoły zróżnicowane są zarówno pod względem wyposażenia w najnowocześniejsze pomoce edukacyjne (np. tablice multimedialne), jak i te najbardziej podstawowe – komputery (od 1 do 160 komputerów do użytku uczniów).
- Niewiele szkół jest wyposażonych w najbardziej pożądane przez nauczycieli narzędzia edukacyjne, czyli **tablice interaktywne**.
- Bardzo zróżnicowana jest liczba uczniów w klasie (w tym również stosunek liczby uczniów przypadających na jeden komputer).

■ Wykorzystanie nowych technologii przez nauczycieli:

- Nauczyciele uważają, że **dobrze sobie radzą ze znajomością podstawowych terminów** związanych z nowoczesną edukacją.
- Zdecydowana większość nauczycieli deklaruje, że w przygotowaniu do zajęć **korzysta z zasobów internetowych** (wyszukiwarki, encyklopedie i portale edukacyjne) **oraz z poczty elektronicznej** (kontakt z uczniami – zadawanie oraz przyjmowanie prac domowych, jak również kontakt z kolegami po fachu).
- Ogromna większość badanych twierdzi, że **urozmaica zajęcia prezentując filmy oraz pokazy slajdów**. Najmniej docenianymi narzędziami edukacyjnymi są natomiast **blogi i podkasty**.

Podsumowanie wyników

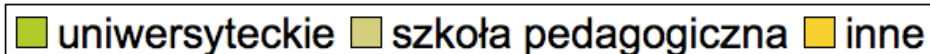
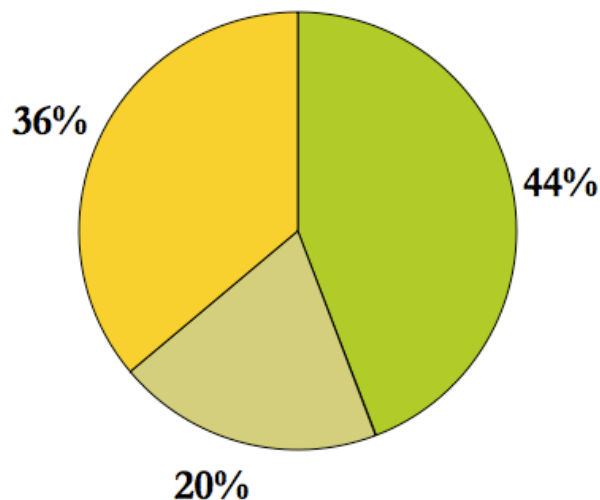
- Nie ma różnic w zakresie znajomości terminów oraz wykorzystania nowych technologii między nauczycielami w różnym wieku, z różnych miejscowości i pracujących w szkołach na różnych poziomach edukacji, co może świadczyć o dobrym dostępie do zasobów informacyjno-edukacyjnych i przygotowaniu merytorycznym.
- Zróżnicowane jest jednak wykorzystanie przez nauczyciela nowych technologii w zależności od nauczanego przedmiotu. Najczęściej wykorzystywane są one na lekcjach informatyki, mniej na pozostałych przedmiotach.

■ Nowoczesne technologie w pracy ucznia:

- W opinii nauczycieli, uczniowie odrabiając lekcję najczęściej **korzystają ze stron internetowych**.
- Jak twierdzą nauczyciele, uczniowie często przygotowują zadane prace domowe w formie **prezentacji multimedialnych**.
- **Komunikacja przez e-mail** to coraz bardziej popularna forma kontaktu z nauczycielem, jednak wielu uczniów nie ma jeszcze do niej dostępu.
- Należy jednak zauważyć, że **wielu nauczycieli nie jest świadomych, z jakich narzędzi edukacyjnych korzystają uczniowie**, odrabiając prace domowe.

+ Wykształcenie nauczycieli

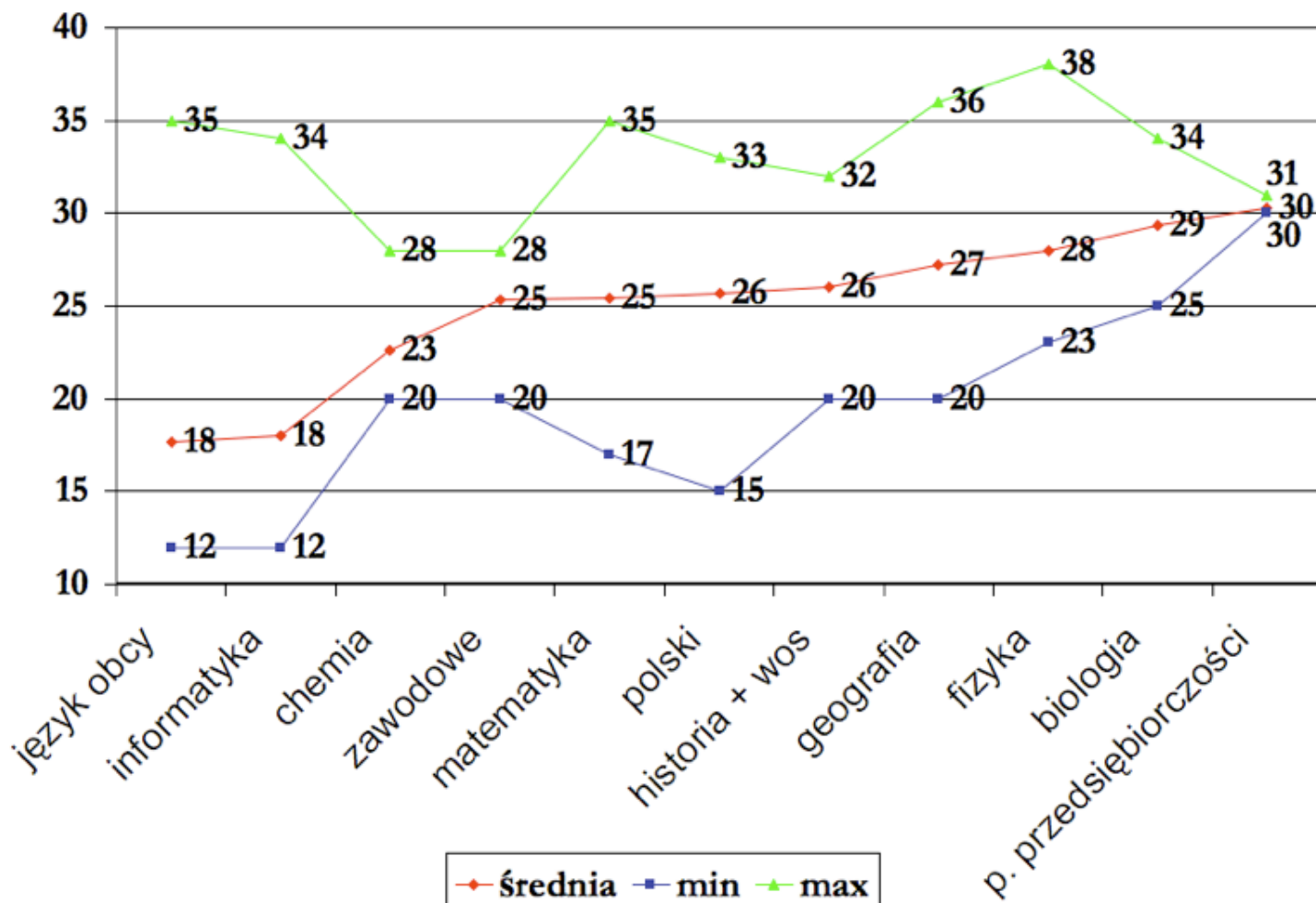
■ Wykształcenie nauczycieli

- ➔ Niemal połowa (44%) nauczycieli biorących udział w ankiecie ukończyła studia uniwersyteckie.
- ➔ 20% nauczycieli, którzy wypełnili ankietę to absolwenci wyższych szkół pedagogicznych.
- ➔ Pozostali nauczyciele (36%) ukończyli akademię wychowania fizycznego, politechnikę, AGH lub udzielili odpowiedzi „wykształcenie wyższe”.

Warunki w szkole

10

■ Średnia liczba uczniów na lekcji

- ➔ Średnia liczba osób w klasie waha się od 23 do 30 osób. Wyjątek stanowią lekcje z języka obcego i informatyki, gdzie klasy są najczęściej dzielone na grupy.

+ Warunki w szkole

■ Liczba komputerów w szkole

- W badanych szkołach jest średnio 38,63 komputerów, do których mają dostęp uczniowie (są szkoły w których jest tylko 1 komputer i takie, gdzie jest ich 160).
- W grupie badanych szkół **na jeden komputer średnio przypada 17,71 uczniów**, minimalna średnia liczba uczniów na komputer to 2,43, a największa to 473 w szkole (uwaga, wciąż są takie szkoły, gdzie jest tylko jeden komputer - tu faktycznie uczniowie nie mają dostępu do komputerów).
- Najczęściej na jeden komputer w szkole przypada 24 uczniów (dominanta - wartość najczęściej występująca w próbie).

Komputery z internetem

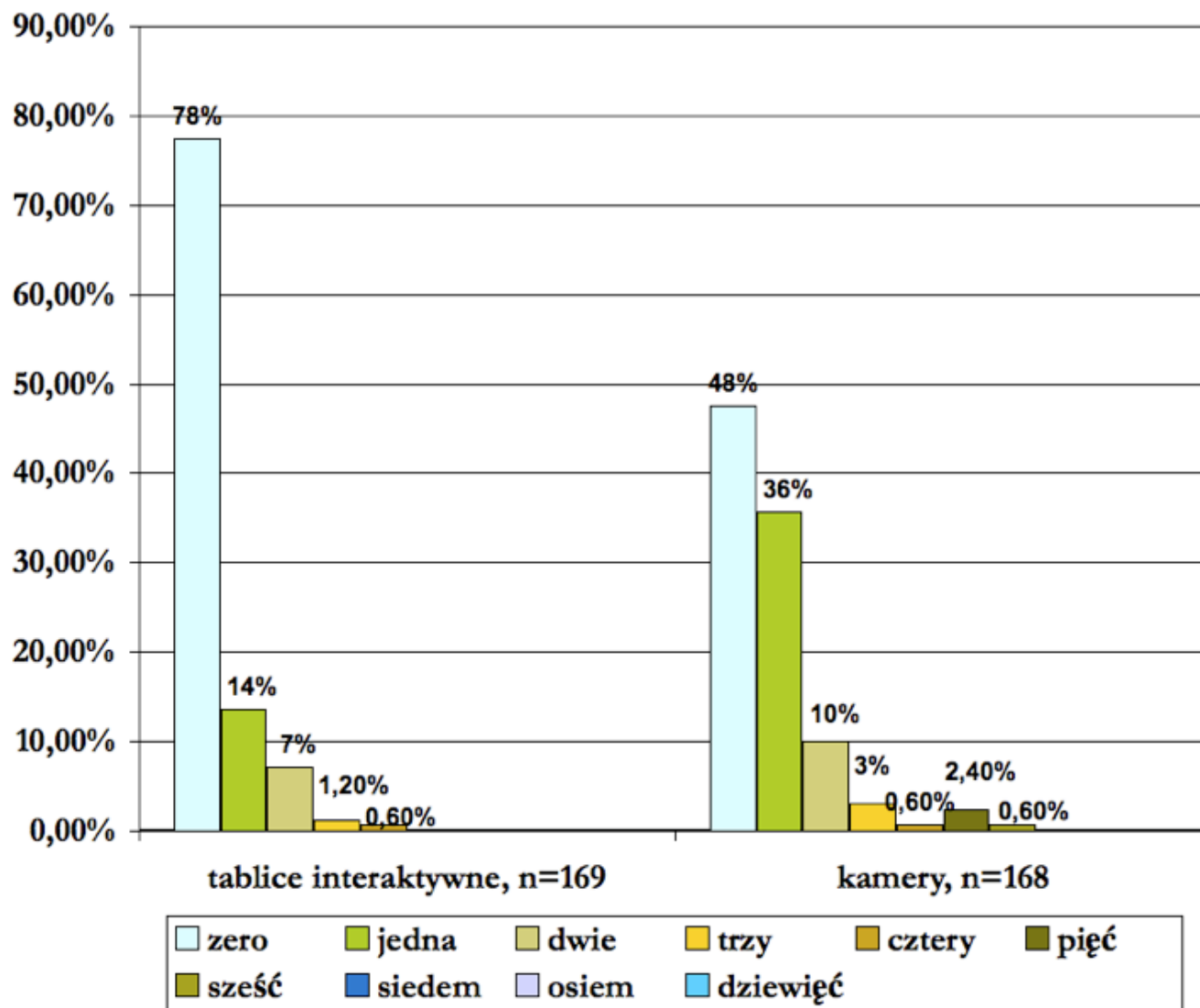
- ➔ W badanych szkołach: jest **średnio 39,7 komputerów podłączonych do internetu** (uwaga, wciąż są takie szkoły, w których żaden komputer nie jest podłączony do internetu; są jednak również szkoły posiadające nawet i 150 komputerów podłączonych do internetu).

Warunki w szkole

■ Tablice interaktywne i kamery cyfrowe

→ Zdecydowana większość badanych nauczycieli przyznała, że w ich szkole nie ma tablicy interaktywnej. Prawie połowa wskazała na brak kamer cyfrowych.

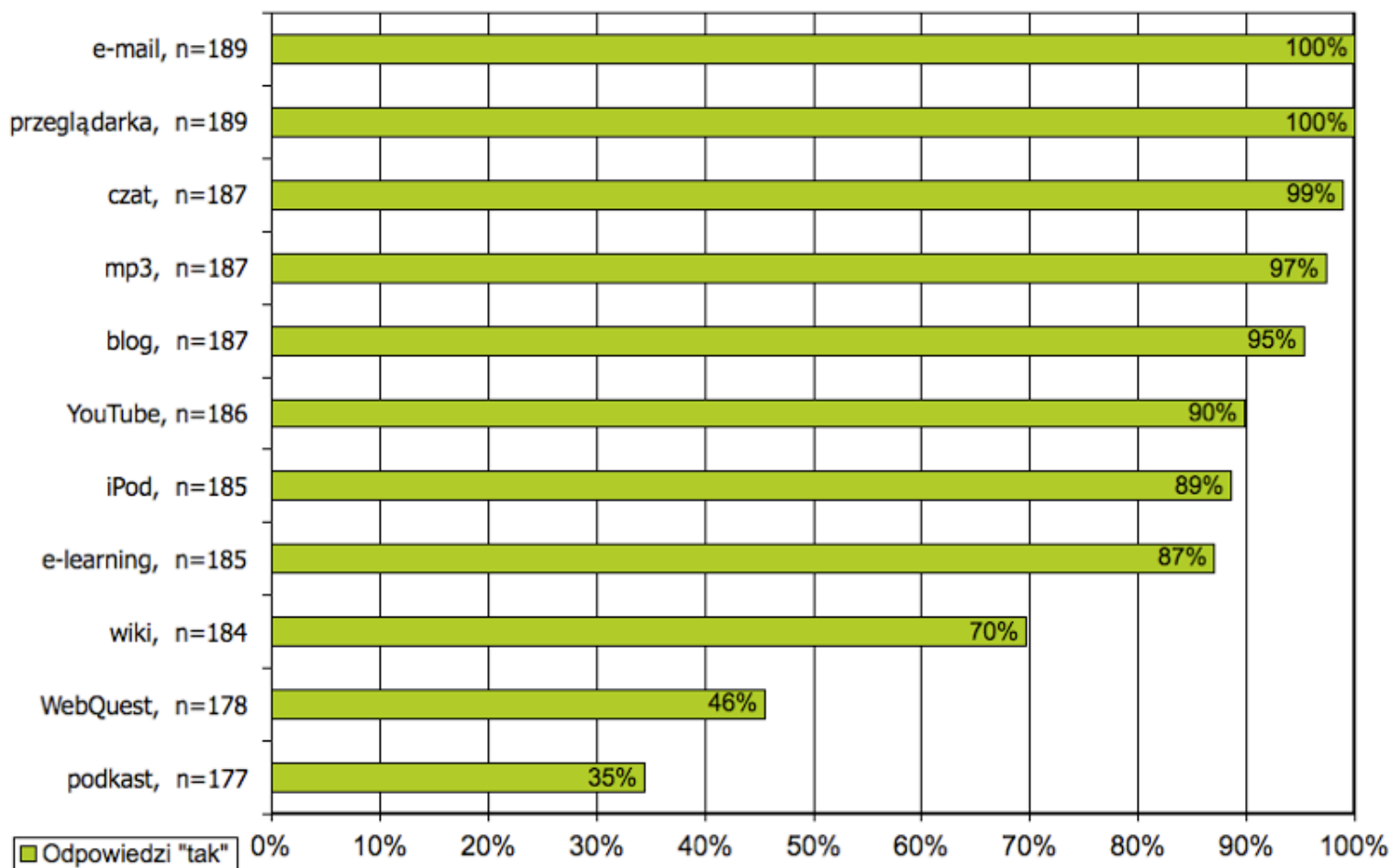

Wykorzystanie nowych technologii w dydaktyce

I. Znajomość narzędzi i terminów

Czy zna Pan/Pani poniższe terminy?

Wykorzystanie nowych technologii w dydaktyce

■ **Znajomość narzędzi i terminów:**

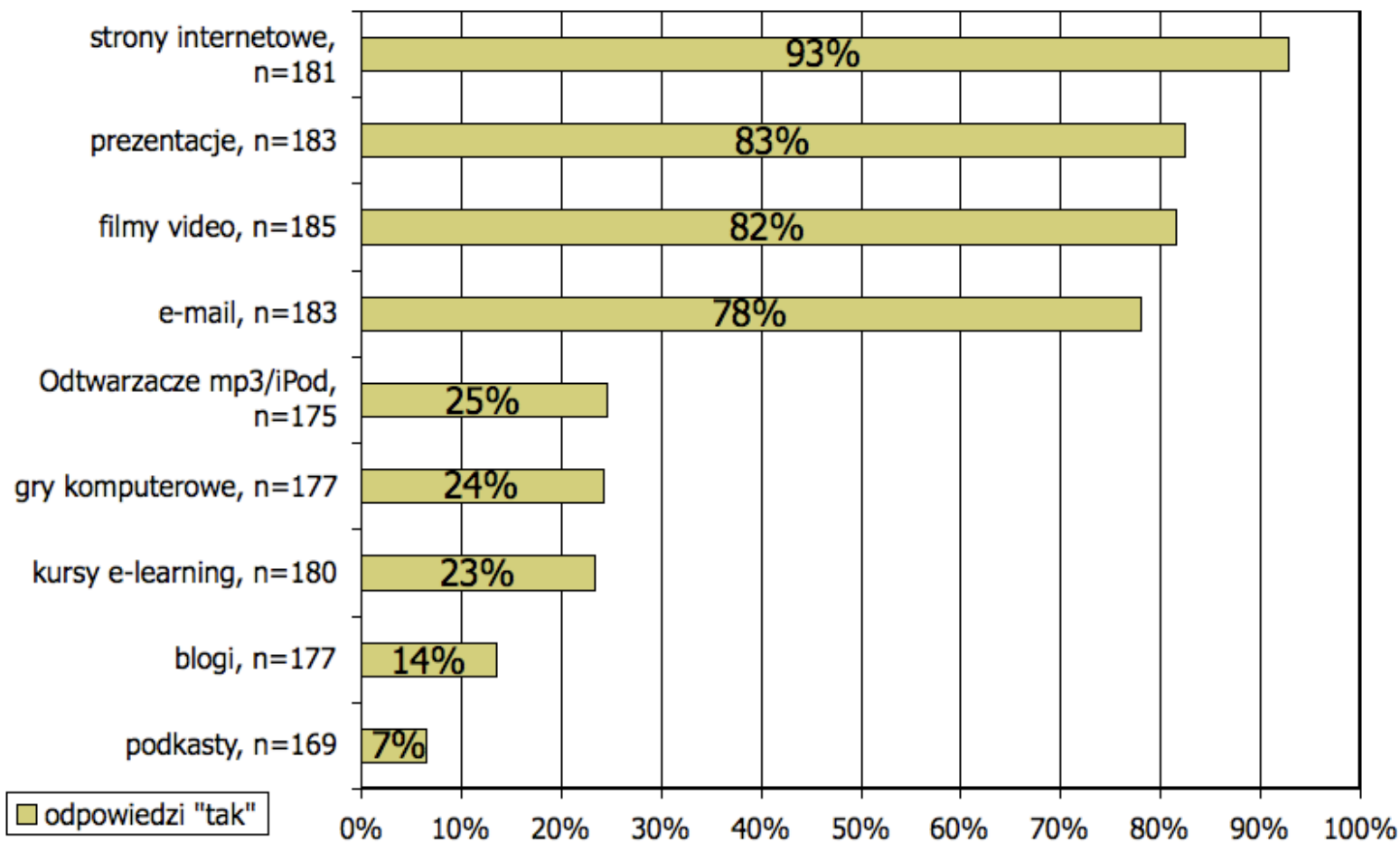
- Jak wynika z przedstawionego wykresu, podstawowe terminy związane z technologiami informacyjno-komunikacyjnymi i edukacyjnymi są znane zdecydowanej większości nauczycieli.
- Narzędzia takie jak e-mail oraz przeglądarka internetowa znają wszyscy ankietowani.
- Największe problemy sprawiają terminy „podkast” oraz” webquest”. Są to jednak narzędzia stosunkowo mało jeszcze w Polsce rozpowszechnione (mimo olbrzymiej popularności na świecie, np. zasobów anglojęzycznych iTunes U, dlatego można przypuszczać, że ich znajomość wzrośnie wraz z pojawieniem się polskojęzycznych zasobów.
- Dodatkowe analizy nie wykazały związku pomiędzy znajomością tych terminów a wiekiem nauczyciela, lokalizacją szkoły czy jej poziomem.

Wykorzystanie nowych technologii w dydaktyce

II. Narzędzia wykorzystywane przez nauczycieli

Jakich narzędzi używa Pani/Pan w nauczaniu?

Wykorzystanie nowych technologii w dydaktyce

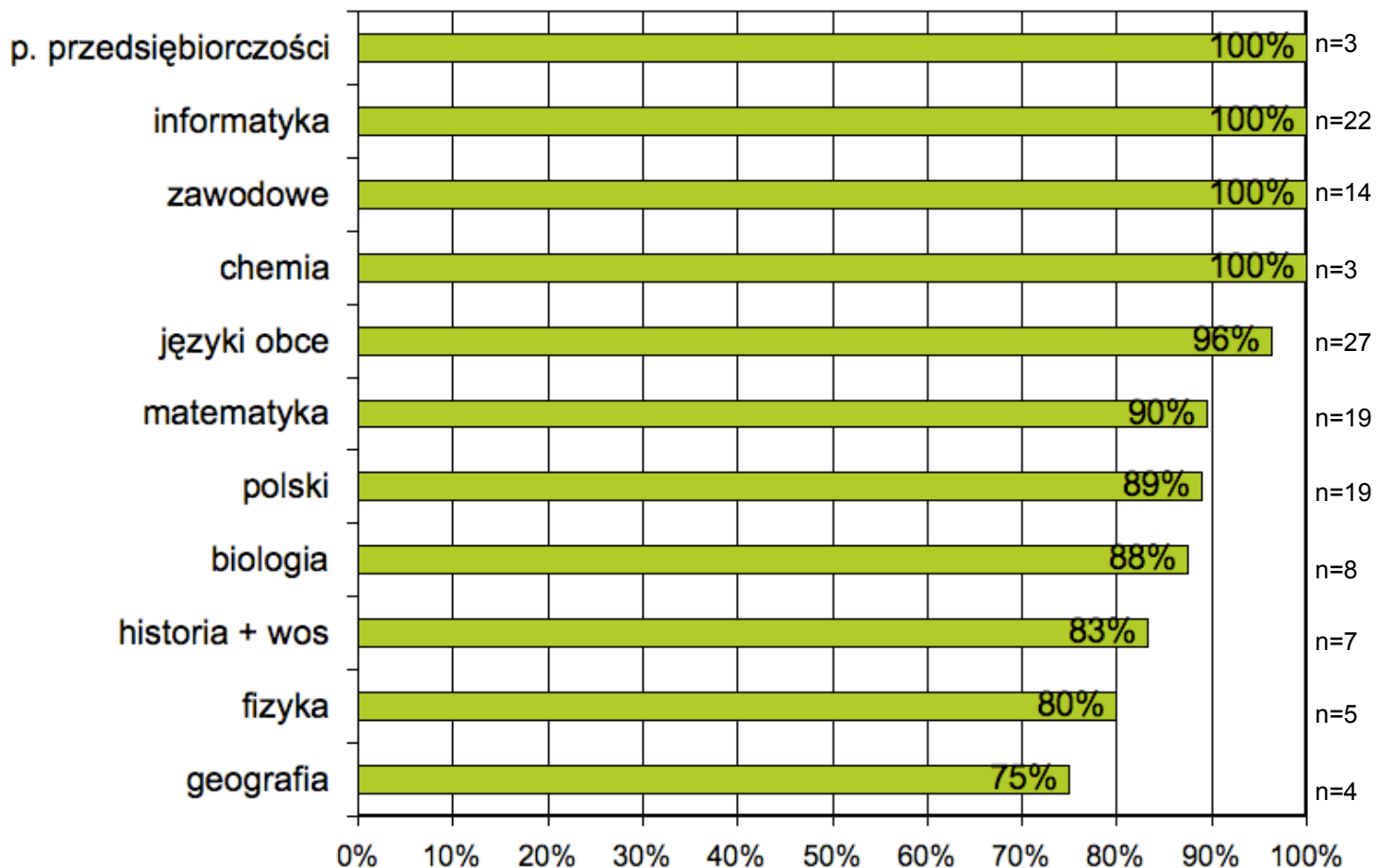
- **Nowoczesne narzędzia wykorzystywane w nauczaniu:**
  - Zdecydowana większość badanych nauczycieli deklaruje, że przygotowując się do lekcji i w klasie, **korzysta z zasobów internetowych.**
  - Około 80% ankietowanych twierdzi, że wykorzystuje w nauczaniu **prezentacje i filmy video** oraz **komunikuje się poprzez e-mail.**
  - Blogi i podcasty to narzędzia używane w nauczaniu tylko przez nielicznych nauczycieli.
  - Najpopularniejsze są wśród nauczycieli narzędzia służące wielozmysłowemu poznaniu nowych treści i uatrakcyjnijające zajęcia.
  - Po lekcjach nauczyciele posługują się internetem w celu zdobywania informacji i usprawnienia komunikacji.
  - Dodatkowe analizy nie wykazały związku pomiędzy znajomością tych terminów a wiekiem nauczyciela, lokalizacją szkoły czy jej poziomem.

Wykorzystanie nowych technologii w dydaktyce

III. Korzystanie z zasobów internetowych na przedmiotach

+ Wykorzystanie nowych technologii w dydaktyce

■ Zasoby internetowe wykorzystywane w nauczaniu:

- Zasoby internetowe (strony i portale) to najpopularniejsze wśród ankietowanych narzędzie wykorzystywane w nauczaniu.

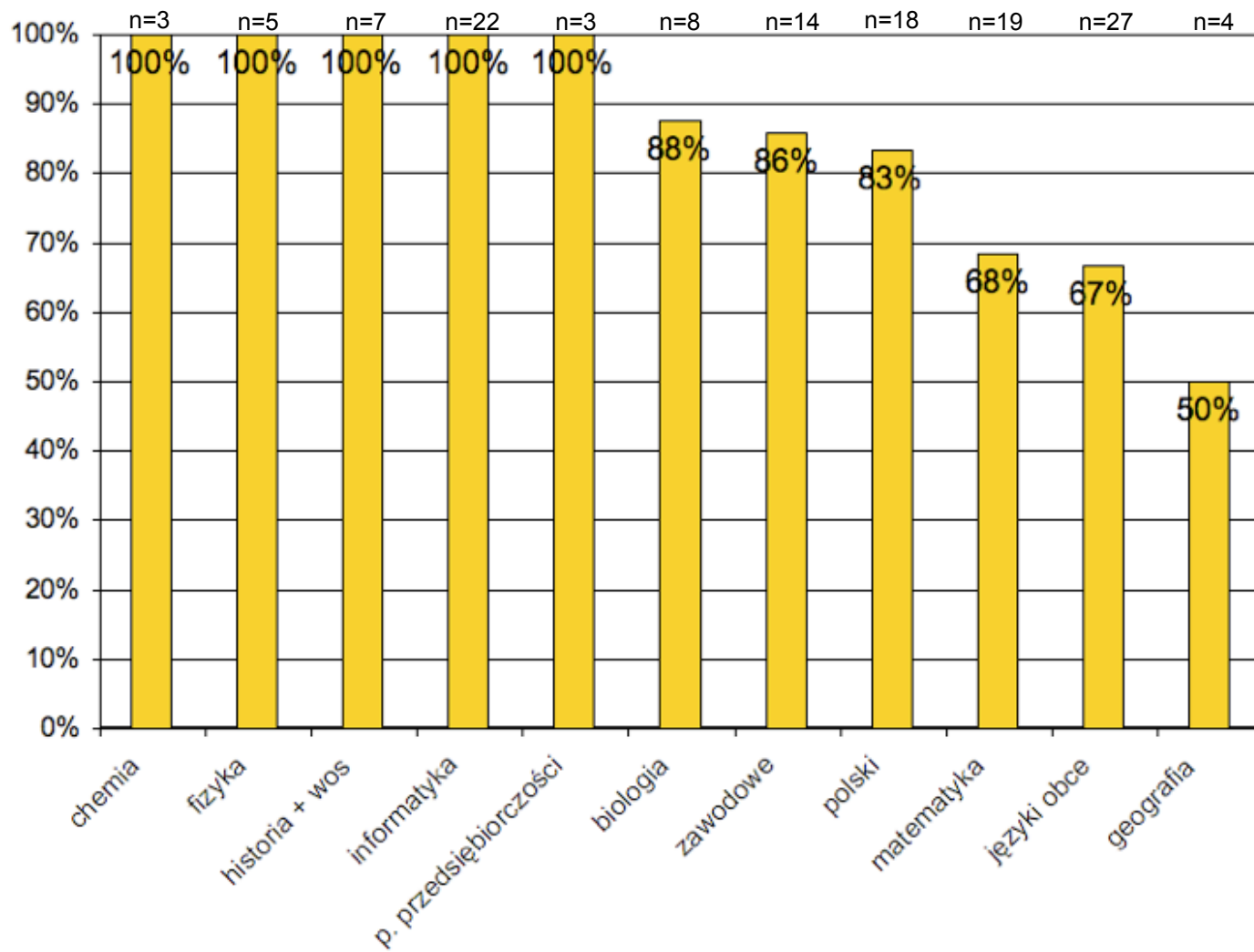
■ Analiza pytań otwartych ujawniła, że:

- Nauczyciele **wykorzystują Internet głównie jako źródło informacji** – często korzystają więc z wyszukiwarek internetowych. Popularne są też strony zawierające pomoce naukowe, gotowe scenariusze zajęć. Często odwiedzane są strony wydawnictw oraz portale związane z nauczaniem przedmiotami, słowniki internetowe.
- Strony internetowe użytkowane są zdecydowanie najczęściej podczas przygotowywania się do zajęć – **żaden z ankietowanych nie wspomniał o wykorzystywaniu stron www podczas lekcji**. Wyjątek stanowią nauczyciele informatyki, których obowiązuje podstawa programowa przewidująca naukę korzystania z Internetu. Na takich lekcjach uczniowie odwiedzają głównie strony edukacyjne.

Wykorzystanie nowych technologii w dydaktyce

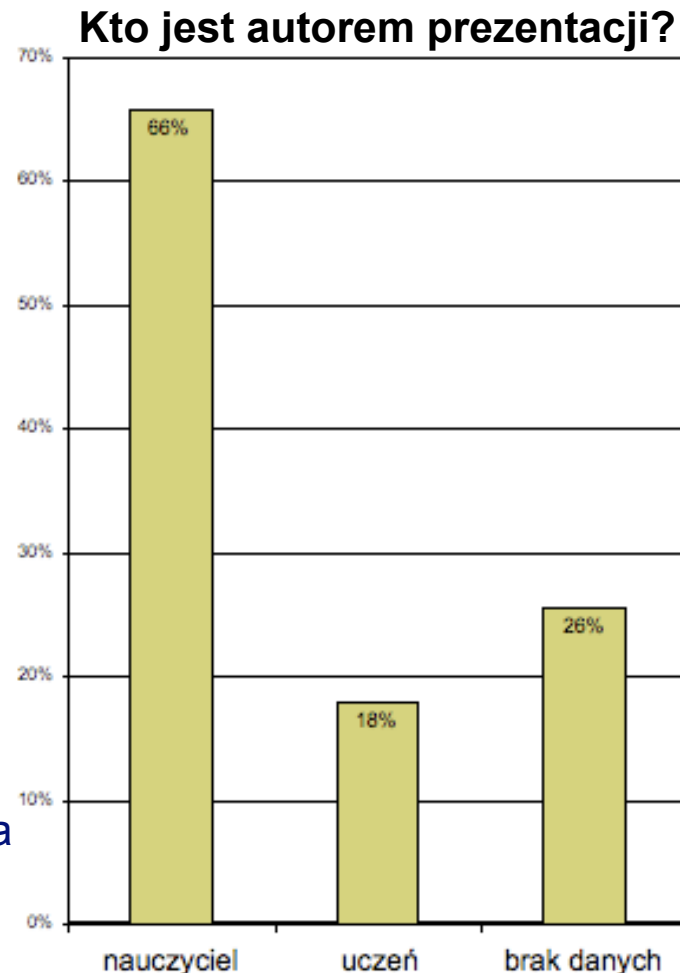
IV. Wykorzystanie prezentacji podczas zajęć

+ Wykorzystanie nowych technologii w dydaktyce

■ Wykorzystanie prezentacji (pokazów slajdów) na różnych przedmiotach:

- ➔ Prezentacje są zdaniem badanych często używane w nauczaniu. Można przypuszczać, że stosowane są na wszystkich przedmiotach, przez zdecydowaną większość nauczycieli. Nauczyciele doceniają siłę oddziaływania obrazu i możliwość ilustrowania lekcji adekwatnymi zdjęciami czy fragmentami filmu lub muzyki. Stosują je głównie przy prezentacji nowych zagadnień lub powtarzając materiał.
- ➔ Bardzo często to uczniowie prezentują swoje pokazy slajdów. Często jest to forma pracy domowej, uczniowie przygotowują w ten sposób projekty i referaty.

+ Wykorzystanie nowych technologii w dydaktyce

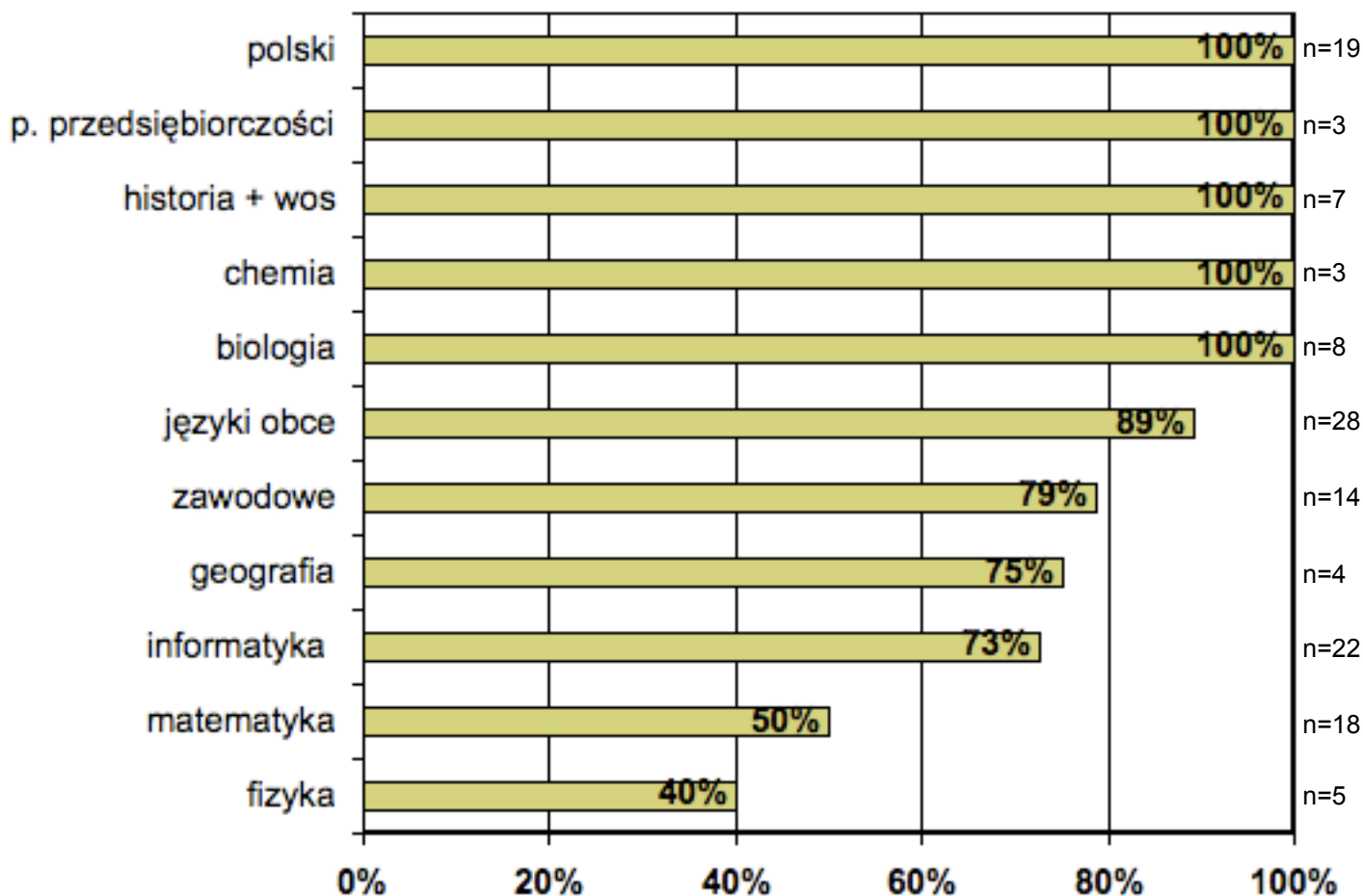
■ Cel tworzenia prezentacji i sposób ich wykorzystania:

- Nauczycieli, którzy zaznaczyli, że stosują pokazy slajdów w nauczaniu zapytano w dalszym pytaniu otwartym o to, w jaki sposób je wykorzystują:
  - ➔ 66% wykorzystuje slajdy do urozmaicenia wykładów i albo tworzy je samodzielnie, albo korzysta z gotowych produktów.
  - ➔ 18% nauczycieli napisało, że uczniowie przygotowują i prezentują pokazy slajdów.
  - ➔ Część nauczycieli zarówno używa prezentacji jako formy wsparcia wykładu, jak i zadaje prace domowe w tej formie (z tego powodu punkty procentowe nie sumują się do 100).
- Autorami prezentacji są również uczniowie - respondenci podawali następujące przykłady:
  - ➔ Na lekcjach języka polskiego przygotowywanie prezentacji na określony temat jest formą przygotowania do egzaminu maturalnego, na którym uczniowie często wykorzystują pokazy slajdów w trakcie prezentacji swojej pracy.
  - ➔ Na lekcjach informatyki uczniowie tworzą prezentacje w ramach nauki korzystania z pakietu Office.

Wykorzystanie nowych technologii w dydaktyce

V. Wykorzystanie filmów wideo podczas zajęć

Wykorzystanie nowych technologii w dydaktyce

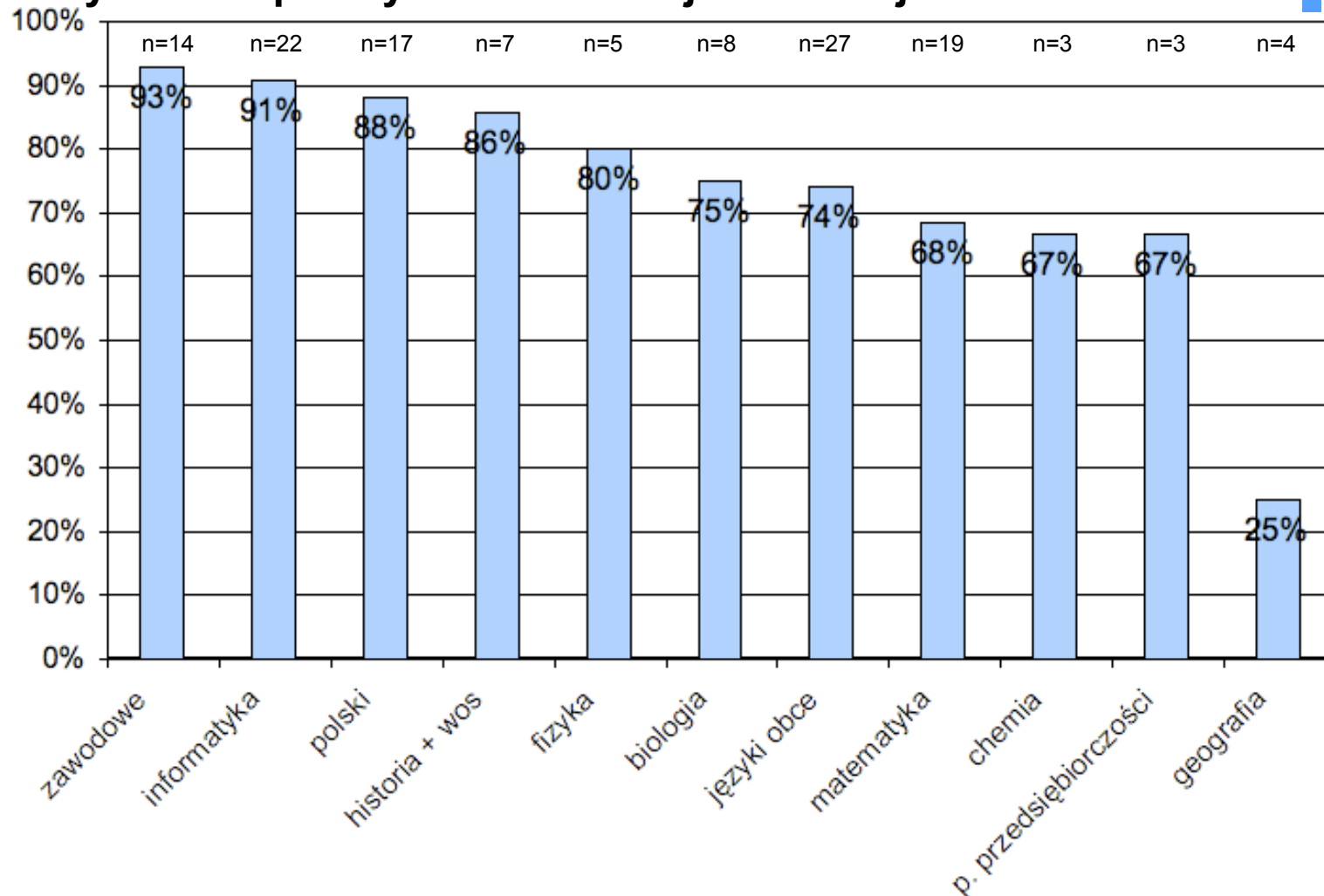
■ Cel i sposób wykorzystania filmów wideo:

- Filmy video to uznany i powszechnie stosowany sposób podnoszenia atrakcyjności lekcji. Stosowany jest przez większość nauczycieli, na wszystkich analizowanych przedmiotach, głównie w celu wprowadzenia nowego zagadnienia.
- Analiza pytań otwartych związanych ze stosowaniem filmów w procesie nauczania pozwoliła ustalić, że:
  - ➔ Na lekcjach języków obcych filmy stosowane są w celu zaznajomienia uczniów z kulturą i realiami krajów danego obszaru językowego. Uczniowie oglądają często filmy z oryginalną ścieżką dźwiękową w nauczonym języku, by rozwijać słownictwo i ćwiczyć umiejętność słuchania.
  - ➔ Na języku polskim uczniowie oglądają ekranizacje lektur.
  - ➔ Na przedmiotach zawodowych nauczyciele często pokazują uczniom filmy instruktażowe.
  - ➔ Na pozostałych przedmiotach filmy mają charakter edukacyjny i są związane z nauczanymi przedmiotami.
  - ➔ Nauczyciele często korzystają z płyt dołączonych do podręczników.

Wykorzystanie nowych technologii w dydaktyce

VI. Korzystanie z poczty elektronicznej w edukacji

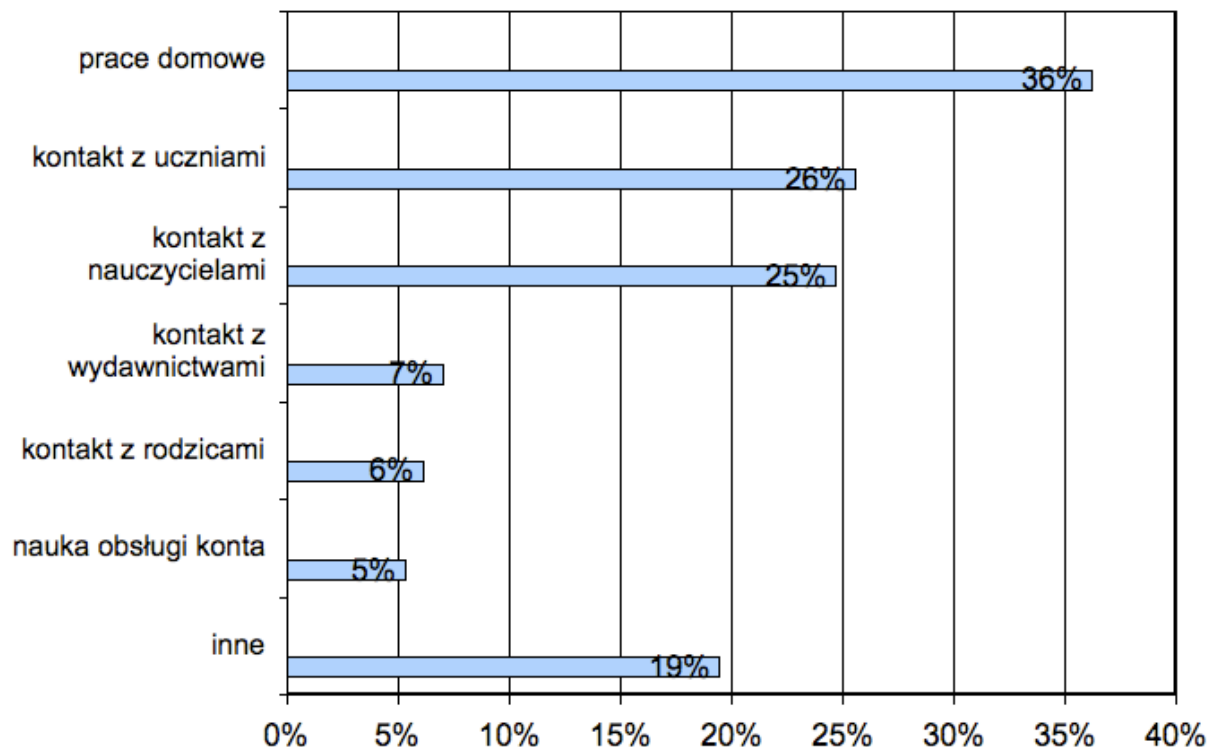

Wykorzystanie nowych technologii w dydaktyce

- **Cel i sposób wykorzystania poczty elektronicznej przez nauczycieli:**
  - Wszyscy nauczyciele, którzy zadeklarowali korzystanie z poczty elektronicznej w nauczaniu poproszeni zostali o opisanie, do czego jest ona pomocna. Otrzymane odpowiedzi zostały podzielone na następujące kategorie (N = 113).

W jaki sposób używa Pani/Pan w nauczaniu e-mail? (pytanie otwarte)

Wykorzystanie nowych technologii w dydaktyce

- **Cel i sposób wykorzystania poczty elektronicznej przez nauczycieli:**
  - Nauczyciele najczęściej odbierają odrobione przez uczniów prace domowe, często też wysyłają uczniom zadania do wykonania oraz materiały z lekcji (na przykład nieobecny uczniom) lub udzielają konsultacji związanych z pracą domową.
  - Około 25% nauczycieli napisało, że poczta elektroniczna służy im do kontaktowania się z uczniami. Taki sam procent biorących udział w ankiecie używa e-maila w celu kontaktu z kolegami po fachu – wymieniają się materiałami, pomysłami na scenariusze lekcji, itp.
  - Wciąż mało popularne jest posługiwanie się pocztą elektroniczną w celu stałego komunikowania się z rodzicami (6%).
  - Nauczyciele informatyki uczą obsługi programów pocztowych i otrzymują od uczniów maile w ramach ćwiczeń.

Wykorzystanie nowych technologii w dydaktyce

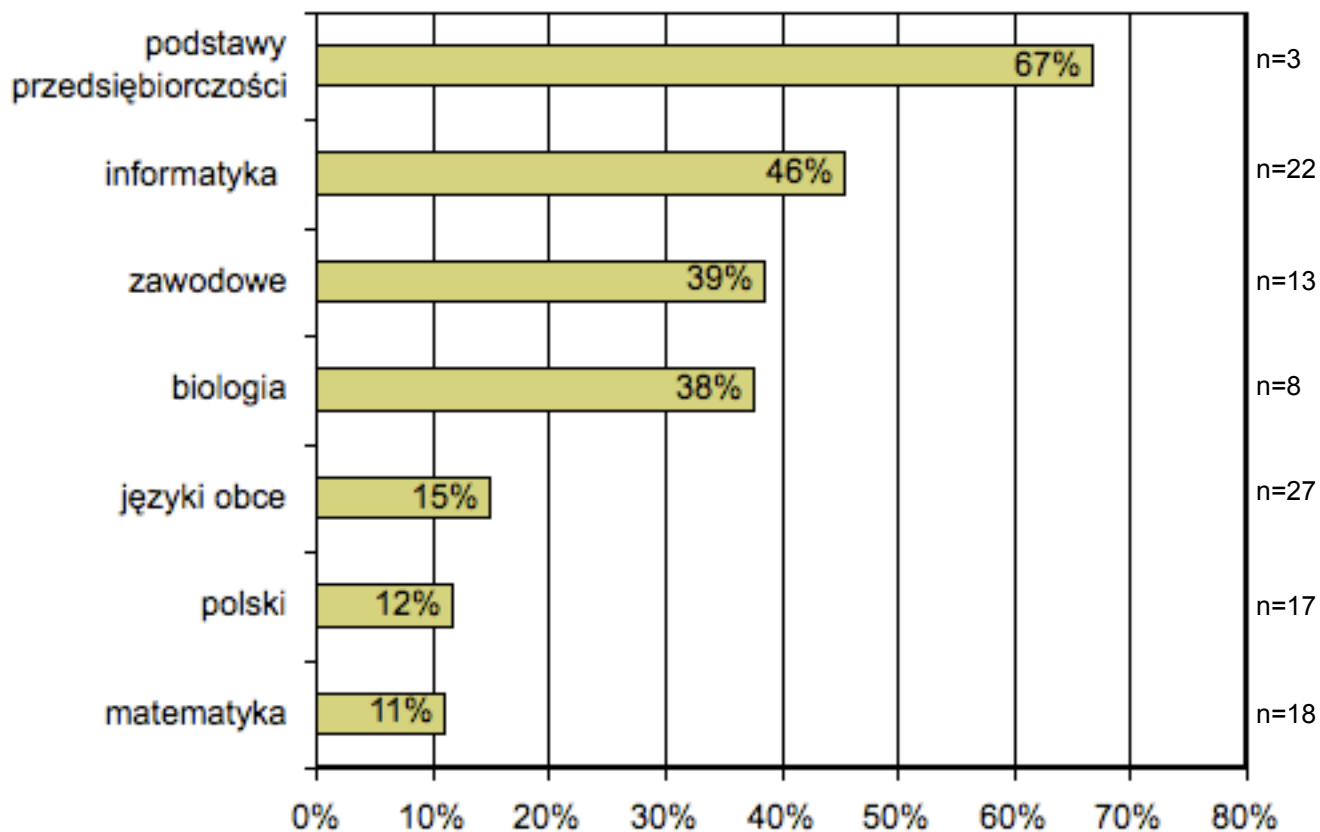
VII. Wykorzystanie odtwarzaczy mp3

- **Odtwarzacze mp3 mogą mieć szerokie zastosowanie w dydaktyce:**
  - Nauczyciele uważają odtwarzacze mp3 za wygodną i praktyczną formę przygotowania fragmentów audio na lekcję. Przykładowym wykorzystaniem tych urządzeń jest:
    - Odtwarzanie muzyki dla ilustracji gatunków i stylów w muzyce.
    - Lekcje języka polskiego: prezentacja muzyki z poszczególnych epok, odtwarzanie recytacji, wywiadów z twórcami.
    - Lekcje wychowawcze: odtwarzanie wywiadów z autorytetami.
    - Lekcje języków obcych: rozwijanie umiejętności rozumienia za słuchu, prezentacja wymowy, akcentu.
    - Lekcje biologii: odtwarzanie odgłosów natury.
    - Odtwarzacze mp3 wykorzystywane są często również jako nośniki danych.

Wykorzystanie nowych technologii w dydaktyce

VIII. Gry komputerowe w nauczaniu przedmiotowym

Wykorzystanie nowych technologii w dydaktyce

■ Cel i sposób wykorzystania gier komputerowych w nauczaniu:

- Najczęściej ze wszystkich ankietowanych, z gier komputerowych korzystają nauczyciele przedmiotu podstawy przedsiębiorczości - głównie dzięki dostosowanym do programu nauczania grom zamieszczonym w **NBPportal.pl**.
- Z gier korzystają też często nauczyciele informatyki, co wydaje się naturalne z uwagi na dostępność sprzętu podczas prowadzonych przez nich lekcji.
- Gry komputerowe **wciąż nie są powszechnie postrzegane jako narzędzie edukacyjne**. Są jednak nauczyciele, którzy dostrzegają ich zalety (24% ankietowanych). Analiza pytania otwartego dotyczącego sposobów wykorzystywania gier w szkołach ujawniła, że w szkole jest miejsce na gry co najmniej w trzech obszarach:
  - **Gry edukacyjne** np. dotyczące funkcjonowania giełdy papierów wartościowych (podstawy przedsiębiorczości) nauki słówek (języki obce – gry często dołączane do podręczników), czy zagadki logiczno-matematyczne (matematyka). Stosowane najczęściej na zajęciach pozalekcyjnych czy wyrównawczych.
  - **Gry zręcznościowe** na lekcjach informatyki u młodszych uczniów służą oswojeniu z komputerem i ćwiczeniom manualnym – nauce obsługi myszy i klawiatury
  - **Gry autorstwa uczniów** - zaawansowani uczniowie piszą na informatyce własne gry.

+ Wykorzystanie nowych technologii w dydaktyce

30

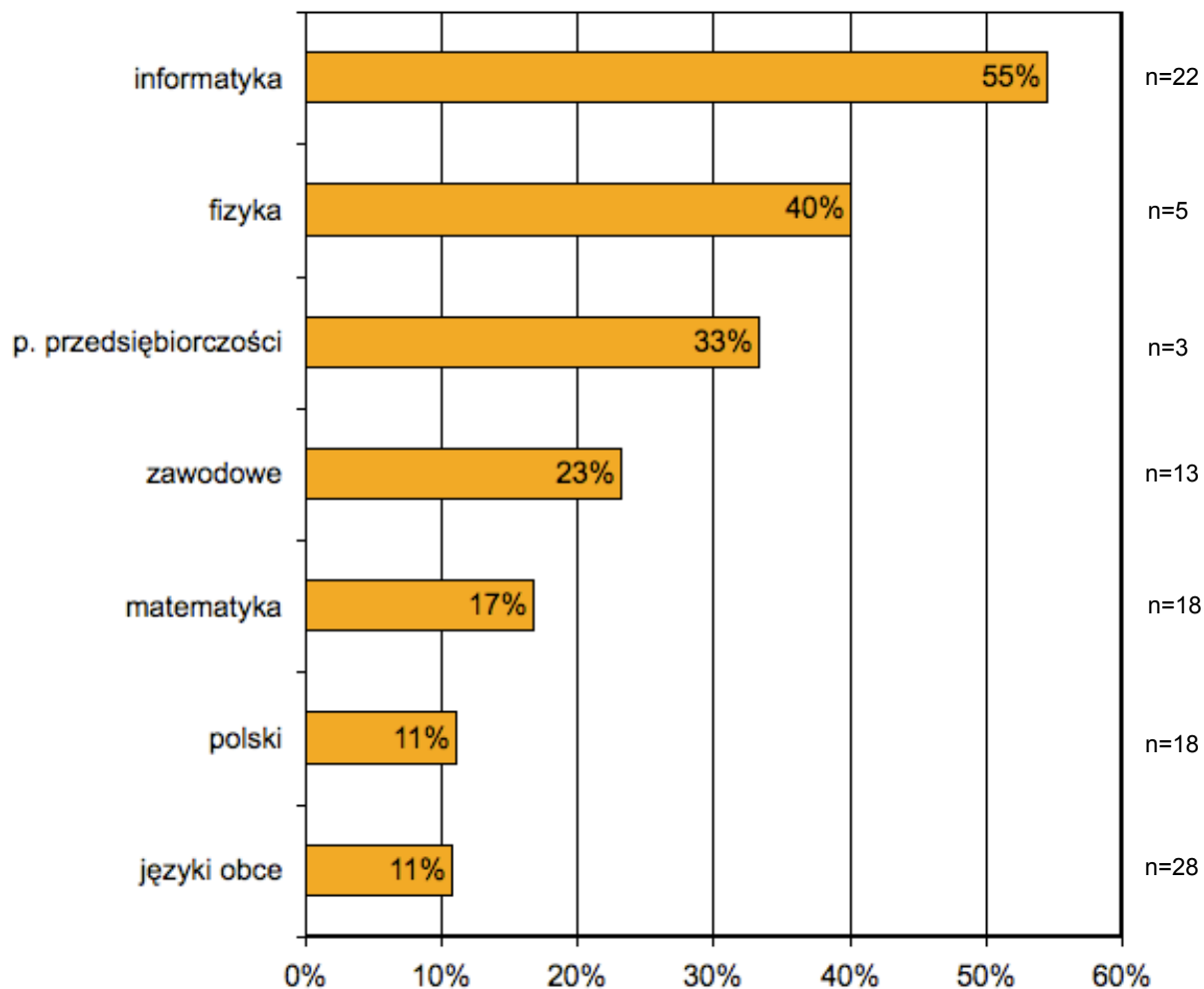
■ Przeszkody w wykorzystaniu gier komputerowych w nauczaniu:

- Nauczyciele pytani o gry edukacyjne wskazywali, że gry nie są popularną metodą nauczania podczas lekcji, ponieważ ich wykorzystanie wymagałoby zastosowania specjalnie wyposażonej sali z wieloma stanowiskami komputerowymi, często zajętej przez innych uczniów odbywających lekcję informatyki.
- Zadawanie pracy domowej w formie gry jest trudne do rozliczenia, nie można wymagać od wszystkich uczniów posiadania w domu odpowiedniego sprzętu (być może nauczyciele utożsamiają grę edukacyjną z klasycznym wyobrażeniem gry komputerowej - dziś coraz więcej gier edukacyjnych ma formę sieciową, co pozwala nauczycielom również analizować wyniki uczniów).
- Napięty program nauczania i okrojona liczba godzin także nie pozwalają nauczycielom na szersze stosowanie tego rodzaju pomocy edukacyjnej.

Wykorzystanie nowych technologii w dydaktyce

IX. E-learning w nauczaniu przedmiotowym

Wykorzystanie nowych technologii w dydaktyce

■ Wykorzystanie kursów e-learning w nauczaniu:

- Nauczyciele, którzy korzystają z kursów e-learning wymieniają je głównie w kontekście:
  - ➔ **Samokształcenia** – studia podyplomowe oraz nauka języków obcych.
  - ➔ **Platformy moodle** – nauczyciele sami projektują kursy dla swoich uczniów lub korzystają z zasobów szkolnych umieszczonych na tej platformie. O tym sposobie edukacji wspomniało jednak zaledwie 6 nauczycieli, co może sugerować niską świadomość potencjału kryjącego się w tego rodzaju narzędziach edukacyjnych.
  - ➔ Częściowe korzystanie w klasie z gotowych kursów dostępnych w internecie (np. na temat programowania) i realizacja wybranych tematów.

+ Wykorzystanie nowych technologii w dydaktyce

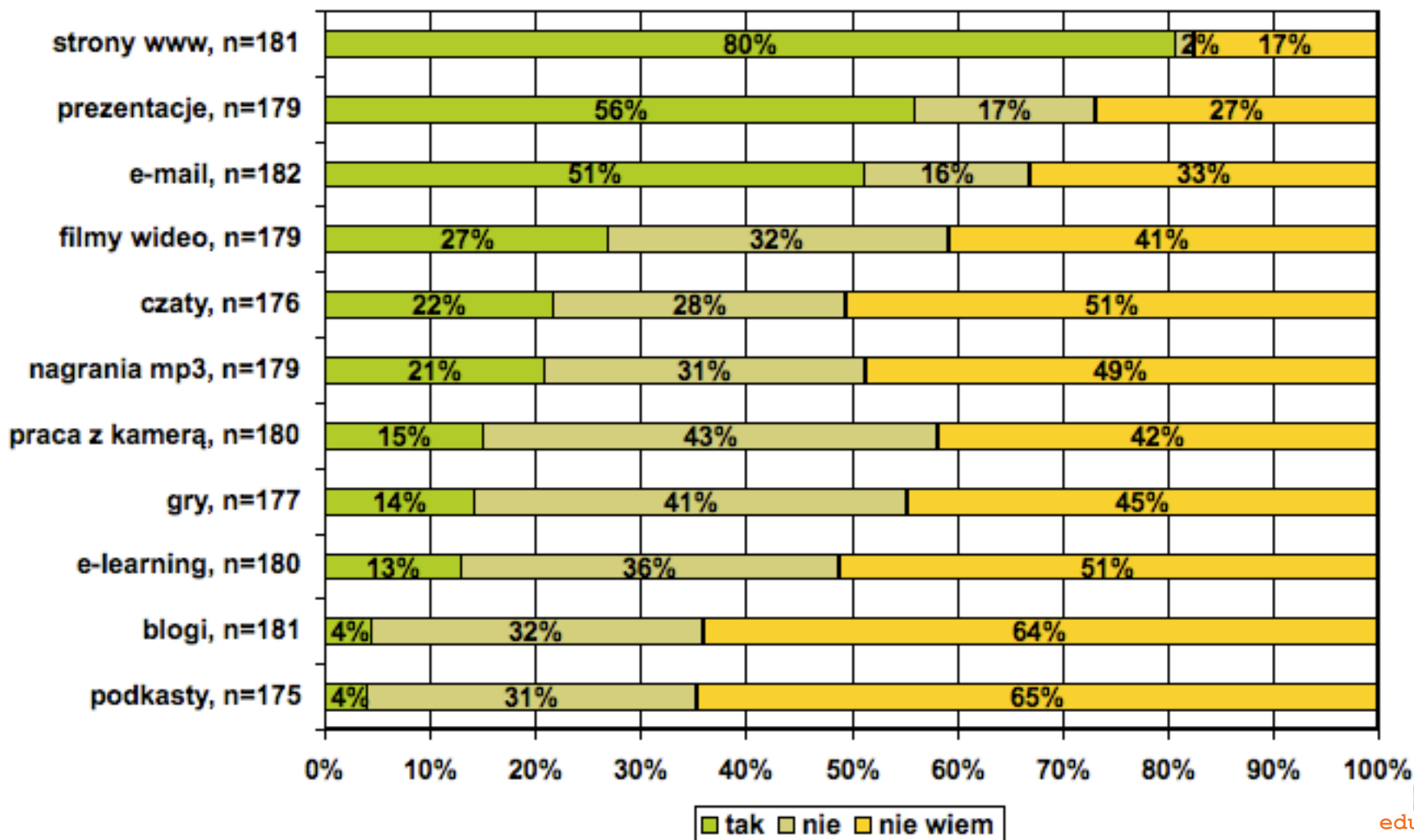
X. Blogi i podcasty w nauczaniu

- **Najmniejszą popularnością wśród nauczycieli cieszą się blogi i podcasty:**
  - Blogi i podcasty wciąż wykorzystywane są przez niewielką część nauczycieli (odpowiednio 14% i 7% ankietowanych).
  - Oto możliwe, zdaniem nauczycieli, **zastosowania podcastów**:
    - ➔ Na lekcjach języków obcych – nauczyciele nagrywają fragmenty audycji obcojęzycznych i odtwarzają je w klasie w celu oswojenia uczniów z „żywym językiem”.
    - ➔ Elementy lekcji kulturowych; odtwarzanie ważnych społecznie reportaży na lekcjach wychowawczych.
    - ➔ Słuchanie konferencji przedmiotowych.
  - Część nauczycieli wykorzystujących **blogi** podała przykładowe ich zastosowania:
    - Na lekcjach języka polskiego wykorzystują wpisy na blogach jako materiał literacki i omawiają na jego przykładzie zmiany we współczesnym języku, zagadnienia związane z poprawnością językową.
    - Nauczyciele śledzą blogi swoich uczniów, zostawiają komentarze. Służy to lepszemu poznaniu wychowanków i utrzymywaniu z nimi kontaktu.
    - Nauczyciele zamieszczają na własnych blogach materiały do pobrania dla uczniów.
    - Nauczyciele śledzą wraz z uczniami blogi różnych autorytetów.

Nowe technologie w pracy ucznia

Z jakich narzędzi korzystają Pani/Pana uczniowie podczas odrabiania lekcji?

Nowe technologie w pracy ucznia

35

- Nauczyciele uważają, że przy odrabianiu lekcji najwięcej uczniów korzysta z informacji zamieszczonych na stronach internetowych, prezentacji multimedialnych oraz poczty elektronicznej – są to narzędzia, których użycie nauczyciele najczęściej widzą sprawdzając prace domowe.
- W badaniu, zapytani o technologie, z których ich uczniowie korzystają w domu, nauczyciele bardzo często zaznaczali odpowiedź „nie wiem”.
- Dodatkowe analizy nie wykazały związku między przekonaniem o zastosowaniu nowych technologii w pracy ucznia a wiekiem nauczyciela, lokalizacją szkoły czy jej poziomem.

■ Strony internetowe.

80% nauczycieli jest przekonanych, że ich uczniowie odrabiając lekcje korzystają ze stron internetowych. Zapytani, jakiego typu są to strony, udzielili następujących odpowiedzi:

- ➔ Strony internetowe polecane przez nauczyciela do danej lekcji lub wymienione w podręczniku.
- ➔ Wyszukiwarki internetowe – w celu zdobycia informacji na określony temat, tekstów źródłowych, zdjęć, grafiki.
- ➔ Strony encyklopedyczne - nauczyciele najczęściej wskazują na Wikipedię.
- ➔ Strony, na których uczniowie mogą korzystać z dodatkowych zadań i ćwiczeń do podręcznika.
- ➔ Strony szkoły i nauczycieli.
- ➔ Zasoby z gotowymi rozwiązaniami, np. [ściaga.pl](http://sciaga.pl), bryk.pl

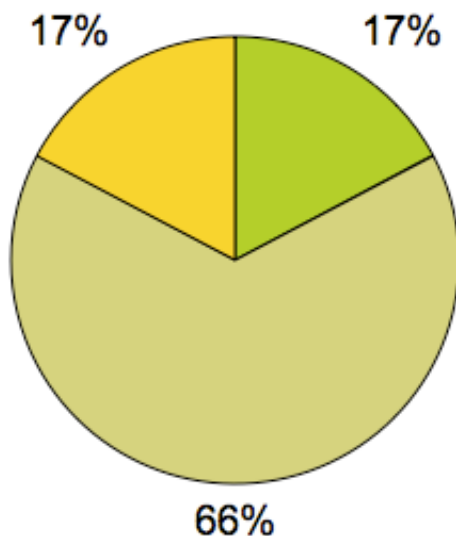
Nowe technologie w pracy ucznia

36

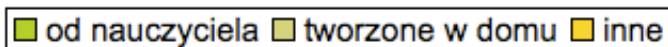
■ Prezentacje.

Zdecydowana większość (66%) prac domowych z wykorzystaniem prezentacji polega na ich **tworzeniu**. Są to zazwyczaj prace w ramach szkolnych projektów lub pomocy wykorzystywane przy wygłaszaniu referatów.

→ Według 17% nauczycieli udzielających odpowiedzi na pytanie otwarte uczniowie odrabiając prace korzystają z **prezentacji otrzymanych od nauczyciela**. Są to głównie materiały z zajęć, filmy instruktażowe.

**Jakiego typu prezentacji używają uczniowie odrabiając prace domowe?
– analiza pytania otwartego**

Nowe technologie w pracy ucznia

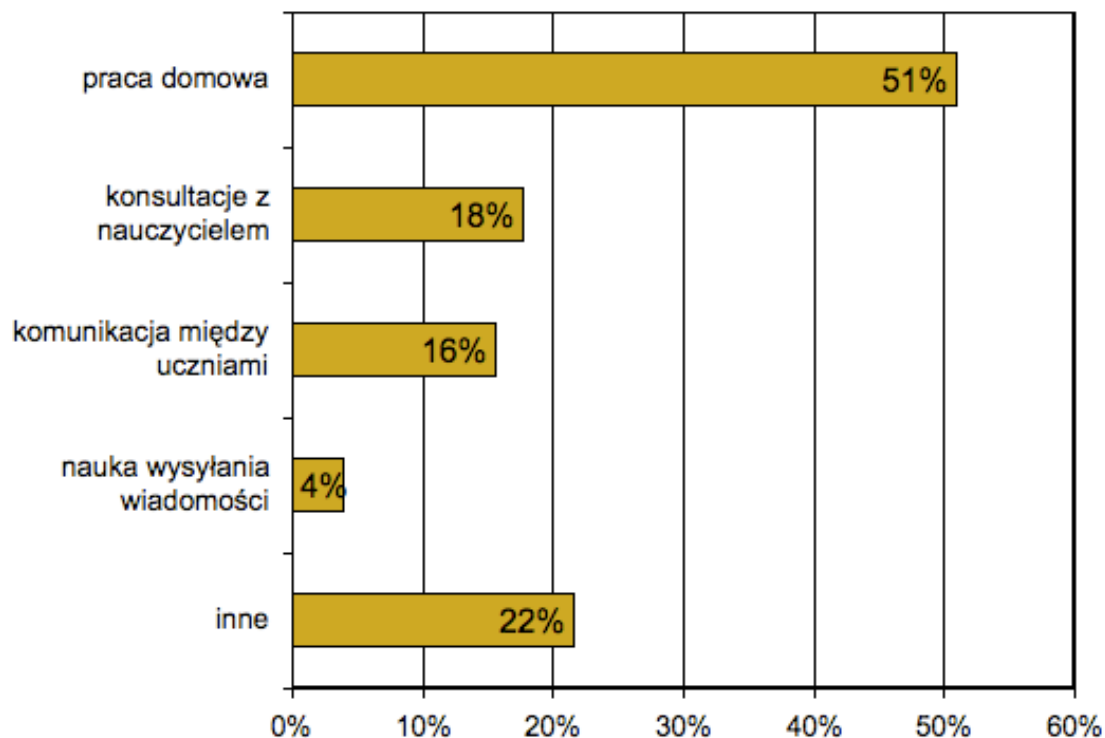
37

■ Poczta elektroniczna.

Ponad połowa nauczycieli (51%) napisała, że uczniowie przysyłają do nich odrobione prace domowe lub otrzymują od nich zadania do wykonania.

- ➔ 18% badanych nauczycieli udziela porad dotyczących pracy domowej drogą elektroniczną.
- ➔ 16% badanych nauczycieli uważa, że ich uczniowie odrabiając prace domowe wysyłają wiadomości do swoich kolegów np. porównując odpowiedzi lub dowiadując się jaka była zadana praca domowa.

Wszyscy nauczyciele, którzy zaznaczyli, że ich uczniowie korzystają z poczty elektronicznej podczas odrabiania lekcji poproszeni zostali o opisanie, do czego konkretnie e-mail służy uczniom. Otrzymałe odpowiedzi zostały podzielone na następujące kategorie (N = 51):

Nowe technologie w pracy ucznia

38

■ **Filmy.**

Zdaniem 27% ankietowanych uczniowie oglądają filmy w ramach odrabiania lekcji. Czynność ta wymieniana jest najczęściej w kontekście:

- Oglądania adaptacji lektur szkolnych.
- W związku z nauką pisania recenzji (zarówno w ramach nauki języka obcego, jak i na lekcjach języka polskiego).
- Oglądania filmów edukacyjnych dołączonych do podręczników.
- Oglądania filmów z oryginalną ścieżką dźwiękową na lekcjach językowych.

■ **Czaty.**

22% nauczycieli uważa, że uczniowie odrabiając pracę domową, korzystają z czatów. Wspominają o niej jednak wyłącznie w kontekście komunikacji pomiędzy uczniami – porównywanie wyników, wzajemna pomoc w odrabianiu lekcji.

■ **Odtwarzacze mp3.**

Wymieniane przez nauczycieli przykładowe zastosowania odtwarzaczy mp3 w edukacji szkolnej podane w pytaniu otwartym:

- Słuchanie lektur (zamiast czytania, w formie audiobooków).
- Odsłuchiwanie omawianych na lekcjach językowych piosenek.

Nowe technologie w pracy ucznia

39

- **Gry komputerowe.**

Zdaniem nauczycieli gry komputerowe, z których uczniowie korzystają przy odrabianiu lekcji to najczęściej gry edukacyjne dołączone do podręczników.

- **Kamery cyfrowe.**

Zapytani o możliwe sposoby wykorzystania kamer podczas odrabiania lekcji, nauczyciele wymienili:

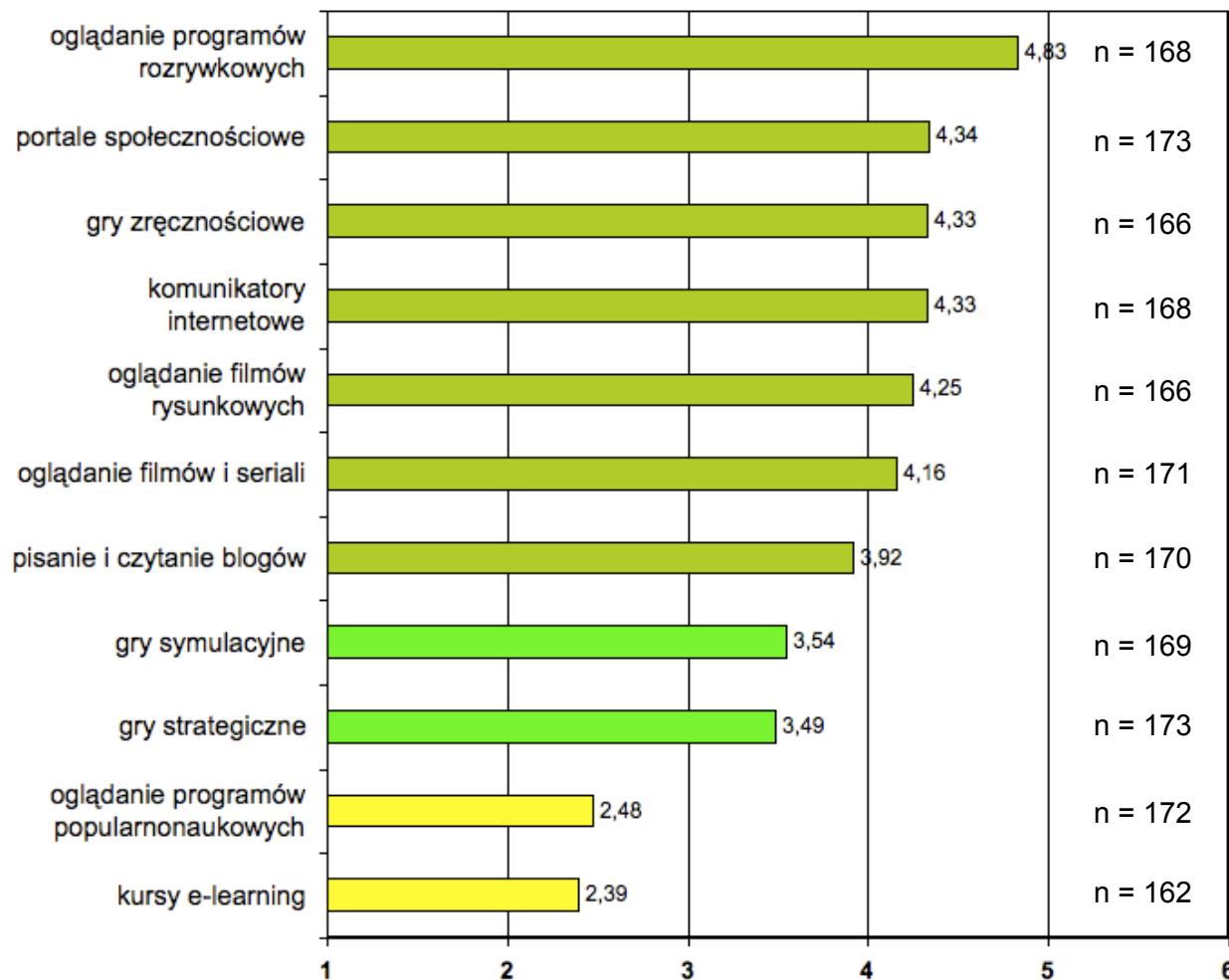
- ➔ Realizację zadań projektowych.
- ➔ Udział w konkursach filmowych.
- ➔ Naukę obsługi kamery.

Ocena aktywności edukacyjnych

Oto lista przykładowych aktywności – które oceni Pani/Pan jako kształcące, a które jako służące tylko rozrywce?

Podane wartości stanowią średnie oceny.

Zadaniem ankietowanych było zaznaczenie na 6-stopniowej skali swojej opinii na temat poszczególnych rodzajów aktywności. Na przykład:

Gry symulacyjne:

Kształcące 1—2—3—4—5—6 Rozrywkowe

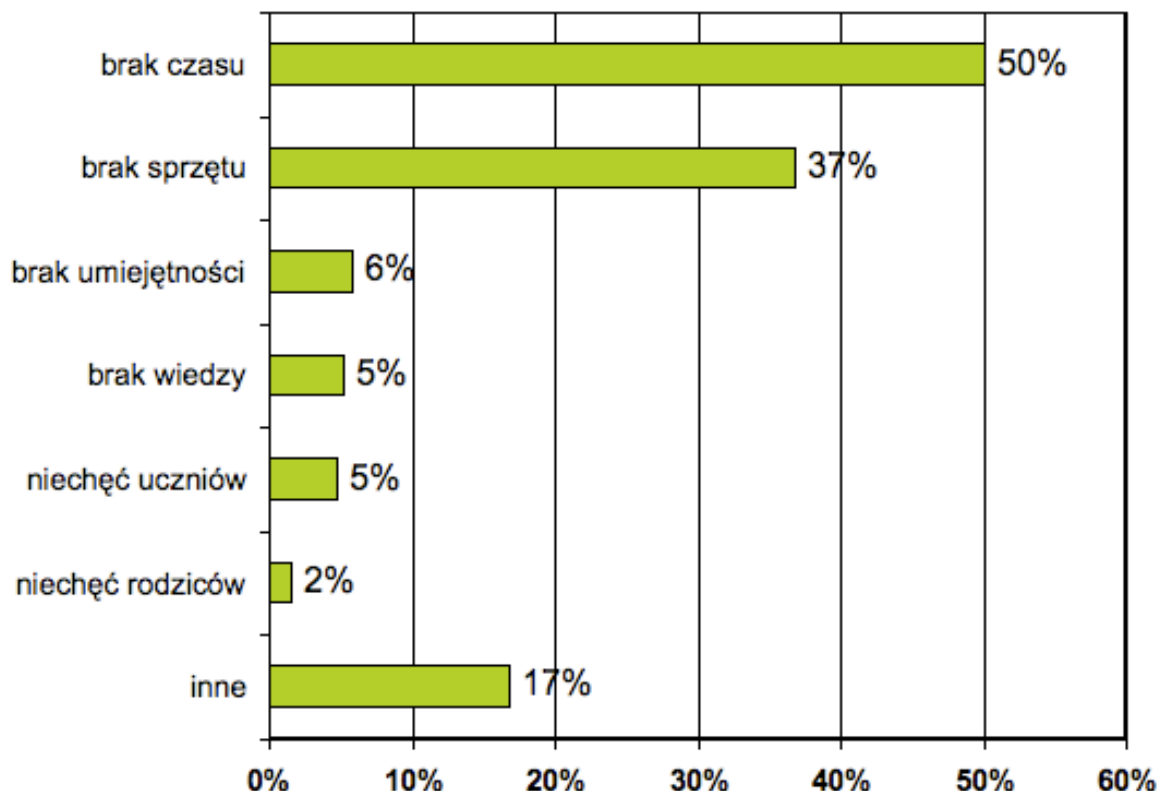
Ocena aktywności edukacyjnych

41

- Badani nauczyciele uznali kursy e-learning i oglądanie filmów popularnonaukowych za zdecydowanie najbardziej kształcące spośród przedstawionych aktywności.
- Gry symulacyjne i strategiczne to w odczuciu nauczycieli czynności zarówno kształcące jak i dostarczające rozrywki.
- Za najmniej kształcące (najbardziej rozrywkowe) ankietowani nauczyciele uznali oglądanie programów rozrywkowych, udzielanie się na portalach społecznościowych, granie w gry zręcznościowe oraz korzystanie z komunikatorów internetowych.

Przeszkody w korzystaniu z nowych technologii

Co jest dla Pani/Pana największą przeszkodą w stosowaniu najnowszych technologii w codziennej pracy? (N = 189)

Przeszkody w korzystaniu z nowych technologii

- Połowie nauczycieli biorących udział w ankiecie doskwiera brak czasu, który ich zdaniem uniemożliwia im wykorzystanie najnowszych technologii w nauczaniu. Odpowiedź tę rozumieć można na co najmniej trzy sposoby:
  - ➔ przygotowanie lekcji z użyciem technologii jest bardziej czasochłonne, niż tych prowadzonych metodą tradycyjną.
  - ➔ lekcje z wykorzystaniem tych technologii są bardziej czasochłonne same w sobie – podłączenie sprzętu w klasie lub przejście do pracowni komputerowej, zorganizowanie pracy przy komputerach, problemy techniczne.
  - ➔ napięty / przeładowany program nauczania, brak czasu na dodatkowe zadania urozmaicające proces nauczania.
- Prawie 40% uważa, że braki w wyposażeniu szkoły są dla nich przeszkodą w wykorzystaniu nowoczesnych metod nauczania.
- Brak wiedzy i umiejętności posługiwania się technologiami edukacyjnymi to problemy nielicznych nauczycieli. Bardzo rzadko jako przeszkodę wymieniano niechęć uczniów i rodziców do wykorzystywania nowoczesnych narzędzi podczas zajęć i odrabiania lekcji.

Przeszkody w korzystaniu z nowych technologii

- Oto najpopularniejsze odpowiedzi udzielane przez nauczycieli, którzy zaznaczyli odpowiedź „inne” zapytani o przeszkody w stosowaniu najnowszych technologii w codziennej pracy:
  - ➔ Brak przeszkód, nie mam przeszkód.
  - ➔ Brak wolnych pracowni komputerowych w czasie lekcji.
  - ➔ Brak internetu/komputerów w klasopracowniach.
  - ➔ Pracownie informatyczne dostępne tylko dla nauczycieli informatyki.
  - ➔ Brak dostępu dla każdego ucznia do komputera – zbyt liczne klasy.
  - ➔ Konieczność realizacji podstawy programowej.
  - ➔ Brak finansów (pozwalających na wyposażenie szkół w odpowiednią liczbę sprzętu)

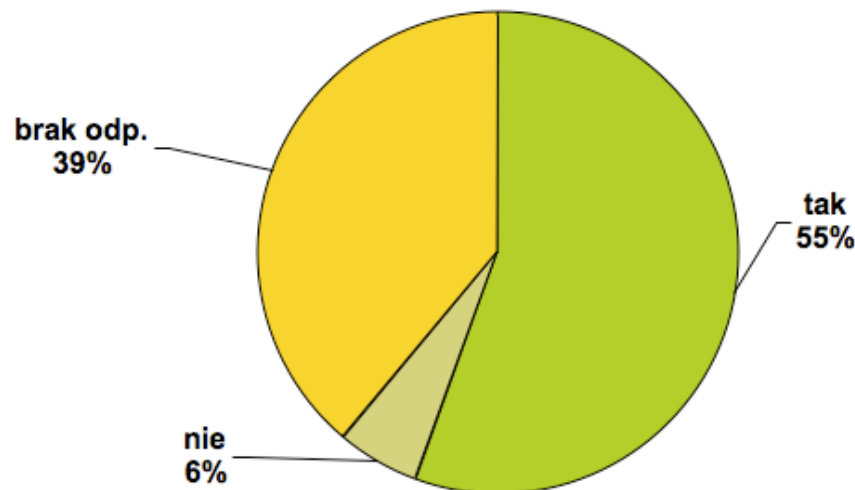

Podnoszenie kompetencji

45

- Brak wiedzy czy umiejętności nie były zbyt często wymieniane jako przeszkody w stosowaniu nowoczesnych technologii w nauczaniu. W sumie te odpowiedzi zaznaczyło tylko 11% ankietowanych.
- Zapytano ankietowanych, czy odczuwają potrzebę podnoszenia swoich kompetencji w zakresie korzystania z nowych technologii i w jaki sposób mogliby to zrobić. Większość badanych **odczuwa potrzebę podnoszenia kompetencji w zakresie wykorzystania nowoczesnych narzędzi na zajęciach.**

Respondenci są zgodni, że mogliby podnieść swoje kompetencje uczestnicząc w kursach, szkoleniach, pokazach i ćwiczeniach prowadzonych przez kompetentnych wykładowców. Część z nich wspomina o konieczności stałego korzystania z nabytej wiedzy, żeby być „na bieżąco” (N = 18):

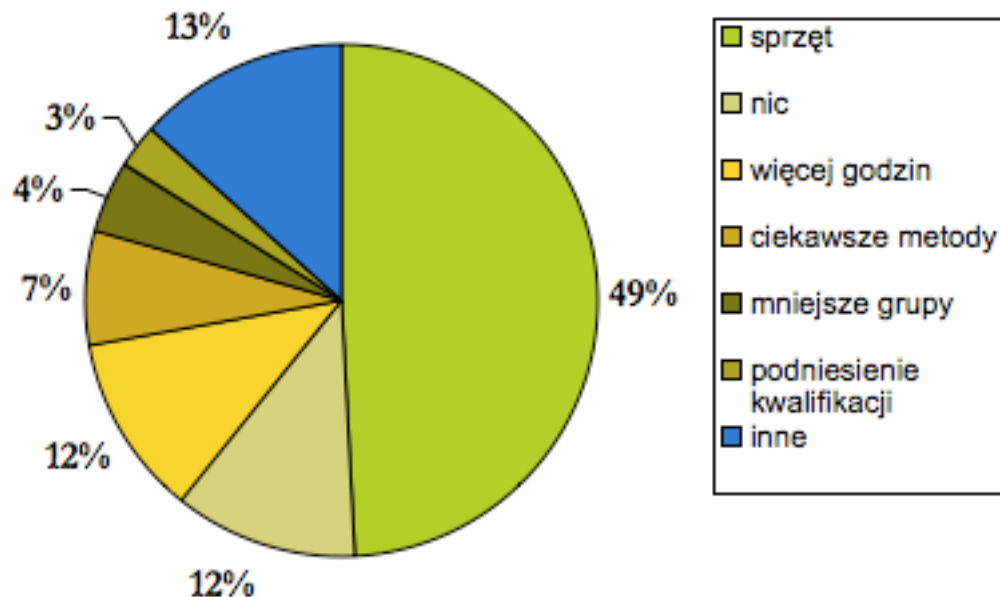

Czy odczuwa Pani/Pan potrzebę podnoszenia swoich kompetencji w zakresie korzystania z nowych technologii?

Sugerowane zmiany w sposobie nauczania

Pytanie o pożądane zmiany w sposobie nauczania i warunki umożliwiające szersze wykorzystanie nowych technologii miało charakter otwarty. Uzyskane odpowiedzi zostały podzielone na następujące kategorie (N=112):

Co zmienił(a)by Pani/Pan w swoim sposobie nauczania, gdyby mogła/mógł? Co pozwoliłoby Pani/Panu dokonać tej zmiany?

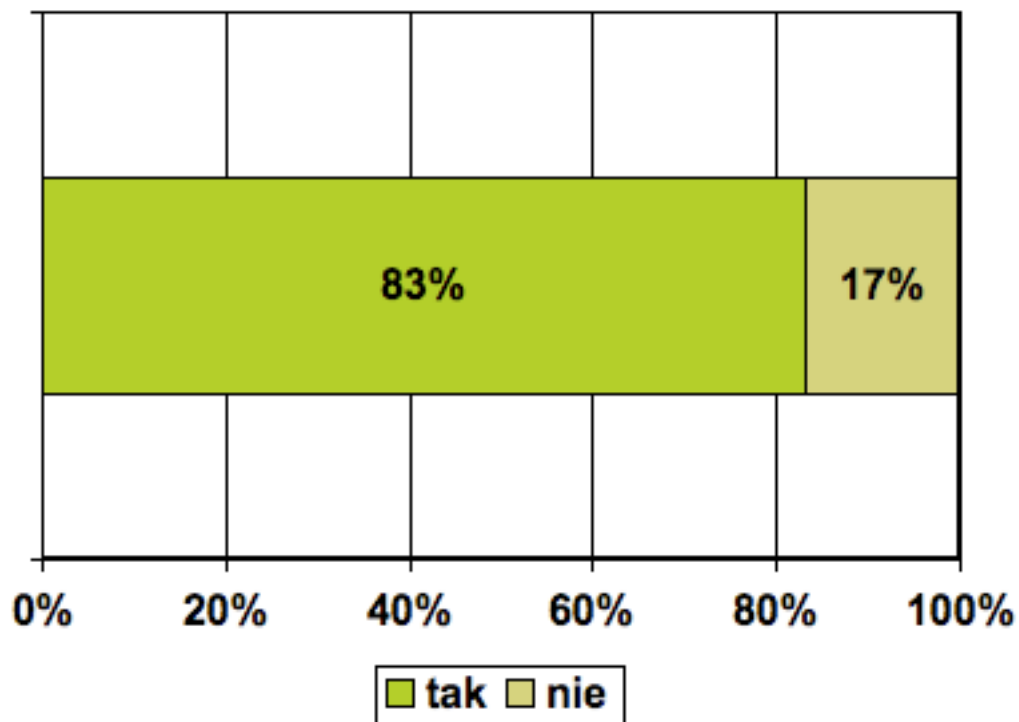
Sugerowane zmiany w sposobie nauczania

- Kategoria **sprzęt** (49%) to wszystkie wypowiedzi, w których nauczyciele twierdzą, że **chcieliby mieć znacznie szerszy dostęp do nowoczesnych narzędzi edukacyjnych**: komputerów, rzutników, oprogramowania, tablic interaktywnych.
- Okazuje się, że duża część respondentów **marzy o prowadzeniu lekcji z wykorzystaniem tablicy interaktywnej**, na których zakup ich zdaniem szkół najczęściej nie stać.
- Tylko 12% nauczycieli twierdzi, że jest zadowolona ze sposobu, w jaki prowadzą zajęcia i **nie odczuwa potrzeby dokonywania zmian**.
- Część nauczycieli (12%) pisała, że prowadzone przez nich lekcje byłyby znacznie lepsze, gdyby mieli **więcej godzin danego przedmiotu**. Mieliby wtedy czas na np. na wykorzystywanie nowoczesnych technologii i metod aktywizujących klasę.
- 7% nauczyciel pisze, że chcieliby wprowadzić zmianę w sposobie nauczania polegającą na **wykorzystaniu ciekawszych metod przekazywania wiedzy**, często wspominają o wykorzystaniu nowych technologii edukacyjnych.
- 4% nauczycieli chciałoby zmienić liczebność klas i **prowadzić zajęcia w mniejszych grupach**, podzielonych pod względem zaawansowania.
- 3% nauczycieli wspomina o **potrzebie podnoszenia własnych kwalifikacji** w celu szerszego wprowadzenia nowoczesnych metod nauczania do szkoły.

Efektywność wykorzystania technologii przez szkoły

Zdecydowana większość nauczycieli jest zdania, że ich szkoły dobrze wykorzystują nowoczesne technologie (N=169):

Czy Pani/Pana szkoła dobrze wykorzystuje nowe technologie do przekazania wiedzy uczniom?

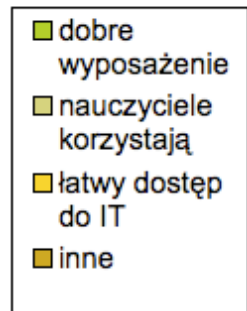
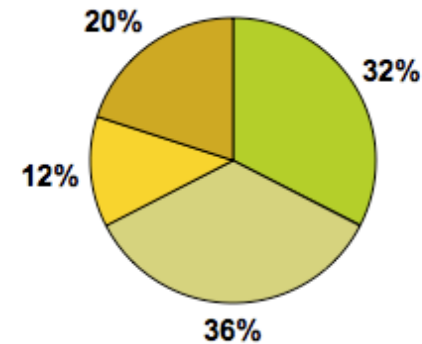

Efektywność wykorzystania technologii przez szkoły

49

- Uczestników ankiety poproszono o uzasadnienie swojej opinii na temat wykorzystania przez szkoły nowoczesnych technologii. Odpowiedzi osób, które wyraziły **pozytywną ocenę** (N = 105) podzielono na następujące kategorie:
  - ➔ Największa liczba ankietowanych (36%) napisała, że nauczyciele dobrze i aktywnie wykorzystują dostępny sprzęt. Robią dobry użytek z tego, czym dysponuje szkoła.
  - ➔ Innego typu argumenty dotyczyły dobrego wyposażenia szkoły w nowoczesny sprzęt (32%). Nauczycieli pisali o nowoczesnych pracowniach komputerowych, rzutnikach, tablicach interaktywnych oraz komputerach podłączonych do internetu w klasach.
  - ➔ 12% nauczycieli zaznaczyło, że ich szkoły dobrze wykorzystują nowoczesne technologie, ponieważ zapewniają łatwy do nich dostęp zarówno uczniom jak i nauczycielom.
- Wśród negatywnych opinii najczęściej wskazywano na niedostateczne wyposażenie szkoły, kłopoty techniczne, brak kompetencji nauczycieli, przyzwyczajenie do starych metod nauczania.

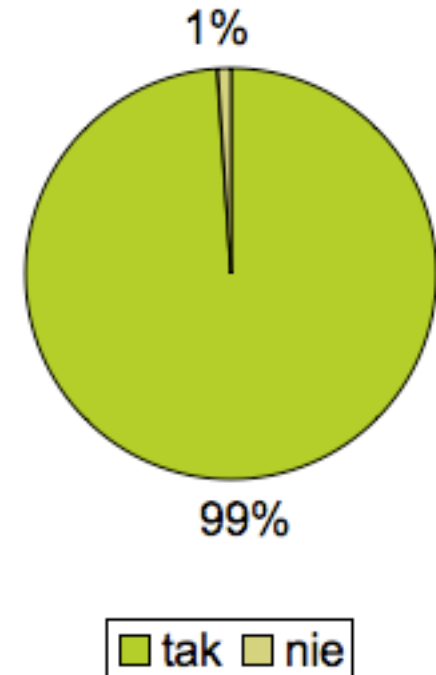

Korzystanie z komputerów przez nauczycieli

50

- Większość wypowiedzi świadczy, że ankietowani nauczyciele używają komputera „codziennie i do wszystkiego”.
- 99% nauczycieli deklaruje, że korzysta z komputera również poza miejscem pracy (nie wiadomo, z jaką częstotliwością).
- Do przygotowywania się do zajęć korzystają głównie z pakietu Office (najczęściej Word i Power Point) oraz Internetu – poszukiwanie informacji, pomysłów, pomocy dydaktycznych.
- Oprócz tego komputer służy im do komunikowania się ze znajomymi (e-mail, komunikatory), korzystania z banków i robienia zakupów. Dla rozrywki oglądają filmy na komputerze i słuchają na nim muzyki. Część za pośrednictwem komputera uczestniczy w kursach i szkoleniach.

Czy używa Pani/Pan komputera prywatnie?

Informacje o organizatorach badania

- Badanie zostało **przeprowadzone przez portal edukacyjny Edunews.pl**. Partnerem w realizacji przedsięwzięcia była firma **Think Point sp. z o.o.**
- Raport z badań rozpowszechniany jest nieodpłatnie. Cytowanie fragmentów raportu i powoływanie się na wyniki wyłącznie za podaniem źródła: **Edunews.pl**

© 2009-2010 Wszelkie prawa zastrzeżone Edunews.pl

- EDUNews.PL jest portalem społecznościowym współtworzonym przez autorów z różnych rejonów Polski. Prezentuje szerokie podejście do tematyki współczesnej (nowoczesnej) edukacji, na wszystkich poziomach uczenia i w praktycznym wymiarze uczenia się przez całe życie - "od przedszkola do seniora". Jest również serwisem wspierającym edukację przyszłych edukatorów.

kontakt@edunews.pl

www.edunews.pl

edunews.PL